

KURS IZ KNJIGOVODSTVA

PORESKI BILANS

ver. 1.0

T028

WWW.V-ENERGY.COM

PORESKI BILANS

U

PRAKSI

Prvo izdanje

Vladan Ulardžić

WWW.V-ENERGY.COM

PREDGOVOR PRVOM IZDANJU

Ovaj radni materijal daje primer obrade poreskog bilansa iz prakse (sa detaljnim objašnjenjima postupaka). Cilj radnog materijala je da nauči polaznike kursa praktičnom knjigovodstvu i da to koriste u praktičnom radu. Radni materijal je namenjen preduzetnicima, računovodjama, knjigovodjama, studentima ekonomije i svima onima koji se praktično bave računovodstvom. S obzirom na to da svaki ogledni primer predstavlja svojevrsan praktični problem, preduzetnici, računovodje i knjigovodje mogu koristiti data rešenja pri rešavanju sličnih problema sa kojima se susreću u svom praktičnom radu.

U Beogradu,
1 III 2012

Autor

WWW.V-ENERGY.COM

SADRŽAJ

Racunovodstveni i poreski aspekt otpisa i ispravke vrednosti potrazivanja..... 12

WWW.V-ENERGY.COM

WWW.V-ENERGY.COM

SADRŽAJ

Racunovodstveni i poreski aspekt otpisa i ispravke vrednosti potraživanja.....	12
Primer 04 - knjiženja kada je potraživanje naplaćeno po isteku poslovne godine	17

WWW.V-ENERGY.COM

WWW.V-ENERGY.COM

WWW.V-ENERGY.COM

Racunovodstveni i poreski aspekt otpisa i ispravke vrednosti potraživanja

U vezi sa članom 14 – konto 209 po “PRAVILNIK O KONTNOM OKVIRU I SADRŽINI RAČUNA U KONTNOM OKVIRU ZA PRIVREDNA DRUŠTVA, ZADRUGE, DRUGA PRAVNA LICA I PREDUZETNIKE (“Sl. glasnik RS”, br. 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010 i 3/2011)” imamo sledeći bitan komentar.

Prema odredbama stava 89. **Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (“Sl. glasnik RS”, br. 133/2003)**, sredstvo se priznaje u bilansu kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi priticati u preduzeće i kada sredstvo ima nabavnu vrednost ili cenu koštanja ili vrednost koja može pouzdano da se izmeri, a u stavu 90. istog okvira, **je propisano da se sredstvo ne priznaje u Bilansu stanja** kada nastane izdatak za koji nije verovatno da će po isteku tekućeg obračunskog perioda prouzrokovati pritanje ekonomskih koristi u preduzeću. Umesto toga, takva transakcija ima za posledicu **priznavanje rashoda u Bilansu uspeha**.

Prema odredbama stava 22. **MRS 18 - Prihodi (“Sl. glasnik RS”, br. 16/2008 i 31/2008 - ispr.)**, prihod se priznaje samo kada je verovatan priliv ekonomskih koristi povezanih sa tom transakcijom u entitet. Međutim, kada se javi neizvesnost oko naplativosti iznosa koji je uključen u prihod, nenaplativi iznos ili iznos za koji je prestala verovatnoća naplate, **priznaje se kao rashod**, a ne kao korekcija iznosa prihoda koji je prvobitno priznat.

Iz navedenih razloga neophodno je da se **vrši stalna procena izvesnosti** naplate potraživanja, od momenta njihovog nastanka do momenta njihove naplate.

Da bi potraživanje bilo iskazano u bilansu, neophodno je da bude verovatno da će se potraživanje i naplati.

Obaveza procene naplativosti potraživanja odnosi se na sva pravna lica i preduzetnike koja vode poslovne knjige po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Potraživanja koja su sa stanovišta naplate dovedena u pitanje, **smatraju se sumnjivim i spornim potraživanjima**.

Sumnjivim potraživanjima se mogu smatrati potraživanja **već nakon isteka ugovorenog roka naplate**, bilo da kupac nije u mogućnosti da plati ili plaćanje osporava iz nekih drugih razloga.

U skladu sa načelom opreznosti, takva potraživanja se mogu umanjiti na teret ostalih rashoda, i to:

- ispravkom potraživanja (585/209) (585/219 (585/229));
- delimičnim otpisom (umanjenje vrednosti);
- potpunim otpisom.

PRAVILNIK O KONTNOM OKVIRU I SADRŽINI RAČUNA U KONTNOM OKVIRU ZA PRIVREDNA DRUŠTVA, ZADRUGE, DRUGA PRAVNA LICA I PREDUZETNIKE ("SI. glasnik RS", br. 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010 i 3/2011)

Član 14

Na računima grupe 20 - Potraživanja po osnovu prodaje, iskazuju se potraživanja od kupaca - matičnih i zavisnih, ostalih povezanih pravnih lica i ostalih kupaca u zemlji i inostranstvu po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga.

Potraživanja po osnovu prodaje priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 18, MRS 39 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 209 - Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca, iskazuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i procenjene vrednosti za naplatu, koja se knjiži na teret računa grupe 58, a u korist ovog računa. Procena vrednosti za naplatu vrši se pojedinačno po kupcima.

Krajem obračunskog perioda ili na dan bilansa utvrđuje se da li je stanje procenjene ispravke vrednosti (umanjenja) na ovom računu povećano ili smanjeno. Na osnovu podataka iz popisa potraživanja (portfolio kupaca), ako je stanje procenjenih ispravki vrednosti povećano, razlika se knjiži na teret računa **585 - Obevređenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana**, a u korist ovog računa. Ako je stanje procenjene ispravke vrednosti smanjeno, razlika se knjiži na teret ovog računa, u korist računa 685 - Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Na računu 209 nije neophodno voditi analitičke račune ispravke vrednosti, iako je metod procenjivanja vezan za pojedinačno potraživanje.

Član 46

Na računima grupe **58 - Rashodi po osnovu obevređenja imovine**, iskazuju se **negativni efekti vrednosnih usklađivanja** nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, zaliha, hartija od vrednosti i **potraživanja** u skladu sa MRS 36 i drugim relevantnim MRS i računovodstvenom politikom prema nazivima računa ove grupe.

Na računima ove grupe iskazuje se i negativan efekat promene poštene (fer) vrednosti sredstava, u skladu sa MRS 16, MRS 38 i ostalim relevantnim MRS.

Ministarstvo finansija: RAČUNOVODSTVENO ISKAZIVANJE KNJIŽNOG ODOBRENJA PO OSNOVU ODOBRENOG RABATA - Pravilnik o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike: čl. 14 i 48

U slučaju kada se prihodi od prodaje iskazuju u iznosu umanjenom za odobrene trgovinske popuste i rabate, knjižno odobrenje kupcu može da se evidentira storniranjem prethodno priznatih prihoda od prodaje, uz umanjeње potraživanja od kupaca

"1. Prema članu 14. stav 5. Pravilnika o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, preduzetnike i druga pravna lica ("Sl. glasnik RS", br. 114/2006 - dalje: Pravilnik), potraživanja po osnovu prodaje iskazuju se na teret računa 202 - Kupci u zemlji i u korist odgovarajućih računa prihoda (grupe 60 i 61), a prema stavu 2. istog člana ova potraživanja priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 18 Prihodi, MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje ("Sl. glasnik RS", br. 16/2008 i 31/2008 - ispr.) i drugim relevantnim MRS.

Saglasno članu 48. st. 1. i 2. Pravilnika, prihodi od prodaje robe na domaćem i inostranom tržištu iskazuju se na računima grupe 60, a priznaju i vrednuju u skladu sa MRS 18 i drugim relevantnim MRS.

Prema MRS 18 paragraf 10, iznos prihoda koji se ostvaruje pri nekoj transakciji obično se određuje putem ugovora između entiteta i kupca ili korisnika sredstava i meri se po fer vrednosti primljene ili potraživane naknade, uzimajući u obzir iznos bilo kakvih trgovinskih popusta i količinskih rabata koje je taj entitet odobrio.

S obzirom na to da se, prema citiranom paragrafu MRS 18, prihodi od prodaje iskazuju u iznosu umanjenom za odobrene trgovinske popuste i rabate, knjižno odobrenje kupcu može da se evidentira storniranjem prethodno priznatih prihoda od prodaje, uz istovremeno umanjeње potraživanja od kupaca.

Ovakav način knjiženja se može sprovesti pod uslovom da je knjižno odobrenje kupcu izdato u istom obračunskom periodu u kojem je izvršeno priznavanje prihoda od prodaje. Ukoliko je prihod od prodaje priznat u jednom obračunskom periodu, a knjižno odobrenje izdato u narednom obračunskom periodu, za iznos odobrenog rabata ili popusta vrši se priznavanje rashoda na računu 579 - Ostali nepomenuti rashodi.

2. Procenjivanje i vrednosno usklađivanje potraživanja pravno lice vrši u skladu sa računovodstvenom politikom.

Prema članu 14. stav 7. Pravilnika (**Pravilnik o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike**), **procena vrednosti potraživanja za naplatu vrši se pojedinačno po kupcima**, a razlika između knjigovodstvene vrednosti i procenjene vrednosti za naplatu iskazuje se na teret računa grupe 58 - Rashodi po osnovu obezvređivanja imovine, a u korist računa 209 - Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca.

Pravilnikom se **ne uređuje otvaranje analitičkih računa** kao što su, na primer, sumnjiva i sporna potraživanja, **već se isto uređuje internim aktom privrednog društva.**"

(Mišljenje Ministarstva finansija, br. 011-00-00077/2008-16 od 14.3.2008. godine)

Umanjenje iznosa potraživanja i otpis potraživanja zasnivaju se na proceni, koja se vrši na osnovu svih postojećih okolnosti koje mogu uticati na naplativost, odnosno mogućnost naplate potraživanja.

Pravno lice i preduzetnik treba da utvrde računovodstvenu politiku u vezi sa priznavanjem, procenjivanjem i prezentacijom kratkoročnih potraživanja. Računovodstvenom politikom se utvrđuju principi i pravila procenjivanja potraživanja, a naročito rokovi u kojima se procenjivanje vrši. Procenjivanje potraživanja nije striktno vezano za dan na koji se sastavljaju finansijski izveštaji, već se ti poslovi mogu vršiti i tokom godine.

Procene, po pravilu, se vrše pojedinačno, za svako potraživanje posebno, da bi otpisi potraživanja bili što objektivniji.

Najčešći indikatori verovatne nenaplativosti potraživanja su:

- kašnjenje kupca u izmirivanju svoje obaveze;
- pokretanje postupka stečaja ili likvidacije nad kupcem;
- prilikom usklađivanja potraživanja, kupac ne priznaje iskazano potraživanje.

Pored navedenih indikatora, treba uzeti i druge činjenice, kao i ranija iskustva vezana za pojedine kupce (**blokada računa, kupac redovno kasni u izmirivanju svojih obaveza** i dr.).

Način računovodstvenog evidentiranja ispravke vrednosti potraživanja, propisan je odredbama člana 14. **Pravilnika o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 114/2006, 119/2008 i 9/2009** - dalje: Pravilnik).

ISPRAVKA VREDNOSTI POTRAŽIVANJA – OSNOVNO KNJIZENJE

ISPRAVKA VREDNOSTI POTRAŽIVANJA knjiži se kao rashod na računu 585 - Obezvredenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana uz istovremeno evidentiranje izvršene ispravke potraživanja preko računa 209 - Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca, računa 219 - Ispravka vrednosti potraživanja iz specifičnih poslova i računa 229 - Ispravka vrednosti drugih potraživanja. **U ovom slučaju ne vrše se knjiženja preko računa kupaca i ostalih potraživanja**, pri čemu je potraživanje iskazano na dva računa (na dugovnoj strani na računu potraživanja i na potražnoj strani na računu ispravke vrednosti).

Evidencija ispravke vrednosti potraživanja preko računa 209 (npr. 2090**0001** za prvog kupca), 219 i 229 vodi se analitički, **za svako potraživanje pojedinačno** i iz tih razloga je neophodno da se krajem obračunskog perioda **ili na dan sastavljanja finansijskih izveštaja** sastavi spisak potraživanja sa iznosom duga i iznosom koji se predlaže za ispravku.

Na osnovu spiska potraživanja sa iznosom duga i iznosom koji se predlaže za ispravku, utvrđuje se da li je stanje izvršene ispravke vrednosti potraživanja (stanje računa 209), smanjeno ili povećano.

D	P
20900001	
20900002	
	2090

Ako je stanje izvršene ispravke potraživanja povećano u odnosu na stanje računa 209, razlika se knjiži na teret računa 585 - Obezvredenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana, a u korist odgovarajućeg analitičkog računa 209, stavom za knjiženje 585/209.

D	P
5850 – 24000,00	(posto je 4000,00 + 20000,00 = 24000,00)
	2090 – 4000,00 (MIKRO d.o.o.)
	2090 – 20000,00 (METAL d.o.o.)

ISPRAVKA VREDNOSTI POTRAŽIVANJA – KNJIZENJE SMANJENJA

Ako je stanje procenjene ispravke potraživanja **smanjeno**, razlika se knjiži na teret računa 209, a u korist računa 685 - Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana, stavom za knjiženje: (**analitički** račun 209/685). Ovaj stav za knjiženje odnosi se na potraživanja **koja su u prethodnoj godini knjižena na teret rashoda**, a u tekućoj godini naplaćena.

Primer 04 - knjiženja kada je potraživanje naplaćeno po isteku poslovne godine

Pravno lice "V-ENERGY II" doo (www.v-energy.com) je u prošloj godini 2011 izvršilo ispravku potraživanja od kupca "FUTURE MACHINES" doo u vrednosti od 20.000,00 dinara, stavom za knjiženje 585/209.

Kupac "FUTURE MACHINES" doo je uplatio potraživanje (izmirio obavezu) 25.10.2012. godine.

Knjiženje:

585 - Obezvredenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	20.000,00
209 - Ispravka potraživanja od kupca "FUTURE MACHINES" doo (za izvršenu ispravku potraživanja u 2011. godini)	20.000,00
241 - Tekući (poslovni) račun	20.000,00
209 - Kupci u zemlji - kupac "FUTURE MACHINES" doo (po izvodu banke od 25.10.2012. godine)	20.000,00
209 - Ispravka potraživanja	20.000,00
685 - Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	20.000,00

Ako su tokom poslovne godine iskazani rashodi po osnovu umanjenja vrednosti potraživanja (ispravka vrednosti potraživanja), a ista su naplaćena do kraja godine, za tako naplaćena potraživanja treba stornirati rashode i ispravku vrednosti potraživanja.

U nastavku slede nalozi racunovodstva i sinteticke i analiticke kartice.

Nalog racunovodstva 585/209 od 31/12/2011

Pravno lice "V-ENERGY II" doo (www.v-energy.com) je u prošloj godini 2011 izvršilo ispravku potraživanja od kupca "FUTURE MACHINES" doo u vrednosti od 20.000,00 dinara, stavom za knjiženje 585/209

Naziv poreskog obveznika: V-ENERGY II doo
Adresa: SALVADORA ALJENDEA 16
Telefon: 063/32-90-97
Maticni broj: 56039147
Sifra delatnosti: 84200
Tekuci racun: 355-1046979-51
PIB: 102844082
PE.PDV: 1047799

E-mail: venergy@sezampro.rs
Site: www.v-energy.com

Nalog broj: 1

Komentar za korisnika: Broj izvestaja: 0000; Oblast: FK; Naziv: rpt_Nalog_Standard Strana: 1 od 1
Izvestaj: Nalog korisnikov broj (IS: Report: rpt_Nalog_Standard); Informacioni sistemi: www.v-energy.com
Stampa naloga broj: 1 Datum: 31/12/2011 Opis: ONL tj. OPŠTI NALOG
Status: PROKNJIŽEN

Stavka	Sin.	Ana.	Opis	Duguje	Potrazuje
1	2	3	4	5	6
1	585	5850	ZATVARANJE KNJIGA Obezvređenje potraživanja	20,000.00	0.00
2	209	2090	ZATVARANJE KNJIGA Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca - maticnih i zavisnih pravnih lica po	0.00	20,000.00

Ukupno: 20,000.00 20,000.00
Saldo: 0.00

Overio:

Knjizio:

Kontirao:

Odgovorno lice:

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

Broj licne karte: _____

JMBG: _____

Adresa: _____

Telefon: _____

Napomena:

Opis 1 stava:

Opis 2 stava:

U nastavku slede sinteticke i analiticke kartice za gore dati nalog.

Sintetička kartica 585

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (prošireni)

Sintetički konto: 585 Obezvređuje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana

Sin.	Ana.	Naziv					Duguje	Potrazuje	
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	Opis	8	9	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
585	5850	Obezvređuje potraživanja							
585	5850	1	ONL	1	31/12/2011	ZATVARANJE KNJIGA	20,000.00	0.00	
SALDO:						20,000.00	20,000.00	0.00	
SALDO:						20,000.00	UKUPNO:	20,000.00	0.00

Napomene:

Analitička kartica 5850

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (pregled odredjene analitike)

Sintetički konto: 585 Obezvređuje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana

Komentar za korisnika: Broj izveštaja: 0000; Oblas: FK; Naziv: Izveštaj sintetičke

Strana: 1 od 1

Izveštaj: Izveštaj sintetičke (15: Report: RIzveštajSintetičke_2A_Ver2_Las_Tah_P)

Sin.	Ana.	Naziv					Duguje	Potrazuje	
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	Opis	7	8	
1	2	3	4	5	6	6	7	8	
585	5850	Obezvređuje potraživanja							
585	5850	1	ONL	1	31/12/2011	ZATVARANJE KNJIGA	20,000.00	0.00	
SALDO:						20,000.00	20,000.00	0.00	
SALDO:						20,000.00	UKUPNO:	20,000.00	0.00

Napomena:

Sintetička kartica 209

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (prošireni)

Sintetički konto: 209 Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca

Sin.	Ana.	Naziv					Duguje	Potražuje		
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	Opis	8	9		
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
209	2090		Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca - matičnih i zavisnih pravnih lica po osnovu velikih potraživanja							
209	2090	1	ONL	2	31/12/2011 ZATVARANJE KNJIGA		0.00	20,000.00		
SALDO:							-20,000.00	0.00	20,000.00	
SALDO:							-20,000.00	UKUPNO:	0.00	20,000.00

Napomene:

Analitička kartica 2090

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (pregled određene analitike)

Sintetički konto: 209 Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca

Komentar za korisnika: Broj izveštaja: 0000; Oblas: FK; Naziv: Izveštaj sintetičke

Strana: 1 od 1

Izveštaj: Izveštaj sintetičke (IS: Report: RIzveštajSintetičke_2A_Ver2_Las_Tah_P)

Sin.	Ana.	Naziv					Duguje	Potražuje		
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	Opis	7	8		
1	2	3	4	5	6	6	7	8		
209	2090		Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca - matičnih i zavisnih pravnih lica po osnovu velikih potraživanja							
209	2090	1	ONL	2	31/12/2011 ZATVARANJE KNJIGA		0.00	20,000.00		
SALDO:							-20,000.00	0.00	20,000.00	
SALDO:							-20,000.00	UKUPNO:	0.00	20,000.00

Napomena:

Nalog **POCETNOG STANJA** od 01/01/2012

Naziv poreskog obveznika: V-ENERGY II doo
 Adresa: SALVADORA ALJENDEA 16
 Telefon: 063/32-90-97
 Matični broj: 56039147
 Sifra delatnosti: 84200
 Tekuci racun: 355-1046979-51
 PIB: 102844082
 PE PDV: 1047799

E-mail: venergy@sezampro.rs
 Site: www.v-energy.com

Nalog broj: 0

Komentar za korisnika: Broj izvestaja: 0000; Oblast: FK; Naziv: rpt_Nalog_Standard
 Izvestaj: Nalog korisnikov broj (IS: Report: rpt_Nalog_Standard); Informacioni sistemi: www.v-energy.com

Strana: 1 od 1

Stampa naloga broj: 0

Datum: 01/01/2012

Opis: PČS tj. POČETNO STANJE

Status: NEPROKUNJIŽEN

Stavka	Sin.	Ana.	Opis	Duguje	Potrazuje
1	2	3	4	5	6
1	241	24101	POCETNO STANJE VOJVODJANSKA BANKA	1,000,000.00	0.00
2	209	2090000124	POCETNO STANJE FUTURE MACHINES doo	20,000.00	0.00
3	209	2090	POCETNO STANJE Ispravka vrednosti potrazivanja od kupaca - matičnih i zavisnih pravnih lica po	0.00	20,000.00

Ukupno: 1,020,000.00 20,000.00
 Saldo: 1,000,000.00

Overio:

Knjizio:

Kontirao:

Odgovorno lice:

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

Broj licne karte: _____

JMBG: _____

Adresa: _____

Telefon: _____

Napomene: gore je dat SAMO deo naloga pocetnog stanja – bitan za razumevanje ovog primera.

U nastavku slede sinteticke i analiticke kartice.

Sintetička kartica 209

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (prošireni)

Sintetički konto: 209 Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca

Sin.	Ana.	Naziv					Opis	Duguje	Potražuje	
		Nalog	Opis	Stavka	Datum					
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
209	2090	Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca - matičnih i zavisnih pravnih lica po osnovu velikih potraživanja								
209	2090	0	pČS	3	01/01/2012	POČETNO STANJE	0.00	20,000.00		
SALDO:							-20,000.00	0.00	20,000.00	
209	2090000124	FUTURE MACHINES doo								
209	2090000124	0	pČS	2	01/01/2012	POČETNO STANJE	20,000.00	0.00		
SALDO:							20,000.00	20,000.00	0.00	
SALDO:							0.00	UKUPNO:	20,000.00	20,000.00

Napomene:

Analitička kartica 2090

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (pregled određene analitike)

Sintetički konto: 209 Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca

Komentar za korisnika: Broj izveštaja: 0000; Oblasť: FK; Naziv: Izveštaj sintetičke

Strana: 1 od 1

Izveštaj: Izveštaj sintetičke (IS: Report: RIzveštajSintetičke_2A_Ver2_Las_Tah_P)

Sin.	Ana.	Naziv					Opis	Duguje	Potražuje	
		Nalog	Opis	Stavka	Datum					
1	2	3	4	5	6	7	8			
209	2090	Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca - matičnih i zavisnih pravnih lica po osnovu velikih potra								
209	2090	0	pČS	3	01/01/2012	POČETNO STANJE	0.00	20,000.00		
SALDO:							-20,000.00	0.00	20,000.00	
SALDO:							-20,000.00	UKUPNO:	0.00	20,000.00

Napomene

Analiticka kartica 2090000124

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (pregled određene analitike)

Sintetički konto: 209 Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca

Komentar za korisnika: Broj izveštaja: 0000; Oblast: FK; Naziv: Izveštaj sintetičke

Strana: 1 od 1

Izveštaj: Izveštaj sintetičke (IS: Report: RIzveštajSintetičke_2A_Ver2_Las_Tah_P)

Sin.	Ana.	Naziv				Opis	Duguje	Potražuje	
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	6	7	8	
209	2090000124	FUTURE MACHINES	do						
209	2090000124	0	PČS	2	01/01/2012	POČETNO STANJE	20,000.00	0.00	
SALDO:						20,000.00	20,000.00	0.00	
SALDO:						20,000.00	UKUPNO:	20,000.00	0.00

Napomene

Nalog racunovodstva 241/202 od 25/10/2012

Kupac **"FUTURE MACHINES"** doo je uplatio potraživanje (izmirio obavezu) 25.10.2012. godine.

Naziv poreskog obveznika: V-ENERGY II doo
 Adresa: SALVADORA ALJENDEA 16
 Telefon: 063/32-90-97
 Matični broj: 56039147
 Sifra delatnosti: 84200
 Tekuci racun: 355-1046979-51
 PIB: 102844082
 PE PDV: 1047799

E-mail: venergy@sezampro.rs
 Site: www.v-energy.com

Nalog broj: 250

Komentar za korisnika: Broj izvestaja: 0000; Oblast: FK; Naziv: rpt_Nalog_Standard Strana: 1 od 1
 Izvestaj: Nalog korisnikov broj (IS: Report: rpt_Nalog_Standard); Informacioni sistemi: www.v-energy.com
 Stampa naloga broj: 250 Datum: 25/10/2012 Opis: IZV tj. IZVODI
 Status: PROKNJIŽEN

Stavka	Sin.	Ana.	Opis	Duguje	Potrazuje
1	2	3	4	5	6
1	241	24101	PROMET IZVODA BROJ 250 OD 25/10/2012 VOJVODJANSKA BANKA	20,000.00	0.00
2	209	2090000124	IZVOD 250 OD 25/10/2012 FUTURE MACHINES doo	0.00	20,000.00

Ukupno: 20,000.00 20,000.00
 Saldo: 0.00

Overio: _____ Knjižio: _____ Kontirao: _____ Odgovorno lice: _____
 (ime i prezime) (ime i prezime) (ime i prezime) (ime i prezime)

Broj licne karte: _____
 MBG: _____
 Adresa: _____
 Telefon: _____

Napomene: u nastavku sledi podsetnik.

pocetak godine 2012 – prenos nenaplaćenog potraživanja

D	P	
20900001		(za prvog kupca)
20900002		(za drugog kupca)
	2090	

naplata potraživanja u 2012 a potraživanje je iz 2011 tj prosle godine

D	P	
2410		
	20900001	
D	P	
2090		
	6850	
	bez PDV-a	

U nastavku slede sinteticke i analiticke kartice.

Sintetička kartica 241

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (prošireni)

Sintetički konto: 241 Tekuci (poslovni) racuni

Sin.	Ana.	Naziv					Duguje	Potrazuje	
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	Opis	8	9	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
241	24101	VOJVODJANSKA BANKA							
241	24101	0	PČS	1	01/01/2012	POCETNO STANJE	1,000,000.00	0.00	
241	24101	250	IZV	1	25/10/2012	PROMET IZVODA BROJ 250 OD 25/10/2012	20,000.00	0.00	
SALDO:						1,020,000.00	1,020,000.00	0.00	
SALDO:						1,020,000.00	UKUPNO:	1,020,000.00	0.00

Napomene: postoji samo jedan proknjizena izvod i to izvod broj 250 od 25/10/2012 – posto se radi o primeru (inace bi na ovoj kartici bilo od 1 do 250 izvoda). Takodje na ovoj kartici bi bio i prikaz svih tekucih racuna (od svake banke ukoliko bi bilo vise banki). Uociti da ovaj izvod pripada 2012 godini. Takodje se vidi da je proknjizeno pocetno stanje SAMO za 24101. Dakle vidimo uplatu u iznosu od 20000,00 .

Analitička kartica 24101

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (pregled određene analitike)

Sintetički konto: 241 Tekuci (poslovni) racuni

Komentar za korisnika: Broj izvestaja: 0000; Oblas: FK; Naziv: Izvestaj sintetike

Strana: 1 od 1

Izvestaj: Izvestaj sintetike (IS: Report: RIzvestajSintetike_2A_Ver2_Las_Tah_P)

Sin.	Ana.	Naziv					Duguje	Potrazuje	
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	Opis	7	8	
1	2	3	4	5	6	6	7	8	
241	24101	VOJVODJANSKA BANKA							
241	24101	0	PČS	1	01/01/2012	POCETNO STANJE	1,000,000.00	0.00	
241	24101	250	IZV	1	25/10/2012	PROMET IZVODA BROJ 250 OD 25/10/2012	20,000.00	0.00	
SALDO:						1,020,000.00	1,020,000.00	0.00	
SALDO:						1,020,000.00	UKUPNO:	1,020,000.00	0.00

Napomene:

Sintetička kartica 209

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (prošireni)

Sintetički konto: 209 Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca

Sin.	Ana.	Naziv					Duguje	Potrazuje		
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	Opis	8	9		
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
209	2090		Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca - matičnih i zavisnih pravnih lica po osnovu velikih potraživanja							
209	2090	0	PČS	3	01/01/2012	POČETNO STANJE	0.00	20,000.00		
SALDO:							-20,000.00	0.00	20,000.00	
209	2090000124		FUTURE MACHINES doo							
209	2090000124	0	PČS	2	01/01/2012	POČETNO STANJE	20,000.00	0.00		
209	2090000124	250	IZV	2	25/10/2012	IZVOD 250 OD 25/10/2012	0.00	20,000.00		
SALDO:							0.00	20,000.00	20,000.00	
SALDO:							-20,000.00	UKUPNO:	20,000.00	40,000.00

Napomene: iz pregleda vidimo SAMO uplatu – koja se odnosi na izdat racun iz prethodne godine – 2011 a kartica je izvucena za 2012 godinu. Posto je proknjizen SAMO IZVOD – na sin kartici 209 POSTOJI SALDO: -20000,00 . Uociti da je zatvoren POJEDINACNO potraživanje od kupca FUTURE MACHINES doo (gore dato sledi posle automatskog knjizenja izvoda iz racunovodstvenog softvera – medjutim potrebno je proknjiziti jos 2 stava kroz opsti nalog).

Kako ce biti SVE gore dato zatvoreno – sledi u nastavku (D/P).

D	P	
24101 – 20000,00		(FUTURE MACNINES doo izmirio svoju obavezu)
		2090000124 - 20000,00 (FUTURE MACHINES doo)
D	P	
2090 – 20000,00		(FUTURE MACHINES doo)
		6850 - 20000,00
		bez PDV-a

Analiticka kartica 2090000124

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (pregled određene analitike)

Sintetički konto: 209 Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca

Komentar za korisnika: Broj izveštaja: 0000; Oblast: FK; Naziv: Izveštaj sintetičke

Strana: 1 od 1

Izveštaj: Izveštaj sintetičke (IS: Report: RIzveštajSintetičke_2A_Ver2_Las_Tah_P)

Sin.	Ana.	Naziv				Opis	Duguje	Potražuje
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	6	7	8
209	2090000124	FUTURE MACHINES doo						
209	2090000124	0	PČS	2	01/01/2012	POČETNO STANJE	20,000.00	0.00
209	2090000124	250	IZV	2	25/10/2012	IZVOD 250 OD 25/10/2012	0.00	20,000.00
SALDO:							20,000.00	20,000.00
SALDO:							20,000.00	20,000.00
UKUPNO:							20,000.00	20,000.00

Napomene: dakle – zatvorena je ispravka vrednosti potraživanja za kupca FUTURE MACHINES doo .

Kako ce biti SVE gore dato zatvoreno – sledi u nastavku (D/P).

D	P	
24101 – 20000,00		(FUTURE MACNINES doo izmirio svoju obavezu)
		2090000124 - 20000,00 (FUTURE MACHINES doo)
D	P	
2090 – 20000,00		(FUTURE MACHINES doo)
		6850 - 20000,00
		bez PDV-a

Sintetička kartica 202

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (prošireni)

Sintetički konto:

Sin.	Ana.	Naziv					Duguje	Potrazuje
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	Opis	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Napomene: nema promena.

Analitička kartica 2020000124 – FUTURE MACHINES doo

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (pregled određene analitike)

Sintetički konto:

Komentar za korisnika: Broj izveštaja: 0000; Oblast: FK; Naziv: Izveštaj sintetičke

Strana: 1 od 1

Izveštaj: Izveštaj sintetičke (IS: Report: RIzveštajSintetike_2A_Ver2_Las_Tah_P)

Sin.	Ana.	Naziv					Duguje	Potrazuje
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	Opis	7	8
1	2	3	4	5	6	7	8	8

Napomene: nema promena POSTO IMAMO sledeca knjizenja:

D	P							
24101 – 20000,00						(FUTURE MACNINES doo izmirio svoju obavezu)		
						2090000124 - 20000,00 (FUTURE MACHINES doo)		
D	P							
2090 – 20000,00						(FUTURE MACHINES doo)		
						6850 - 20000,00		
						bez PDV-a		

Nalog racunovodstva od 25/10/2010 (D: 2090 /P: 6850)

Naziv poreskog obveznika: V-ENERGY II doo
Adresa: SALVADORA ALJENDEA 16
Telefon: 063/32-90-97
Maticni broj: 56039147
Sifra delatnosti: 84200
Tekuci racun: 355-1046979-51
PIB: 102844082
PE PDV: 1047799

E-mail: venergy@sezampro.rs
Site: www.v-energy.com

Nalog broj: 250

Komentar za korisnika: Broj izvestaja: 0000; Oblast: FK; Naziv: rpt_Nalog_Standard

Strana: 1 od 1

Izvestaj: Nalog korisnikov broj (IS: Report: rpt_Nalog_Standard); Informacioni sistemi: www.v-energy.com

Stampa naloga broj: 250

Datum: 25/10/2012

Opis: ONL tj. OPŠTI NALOG

Status: PROKNJIŽEN

Stavka	Sin.	Ana.	Opis	Duguje	Potrazuje
1	2	3	4	5	6
1	209	2090	IZVOD 250 OD 25/10/2012 Ispravka vrednosti potrazivanja od kupaca - maticnih i zavisnih pravnih lica po	20,000.00	0.00
2	685	6850	IZVOD 250 OD 25/10/2012 Prnbodi od uskladjivanja vrednosti potrazivanja od kupaca u zemlji	0.00	20,000.00

Ukupno: 20,000.00 20,000.00
Saldo: 0.00

Overio:

Knjizio:

Kontirao:

Odgovorno lice:

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

(ime i prezime)

Broj licne karte: _____

MBG: _____

Adresa: _____

Telefon: _____

Napomene:

U nastavku slede sinteticke i analiticke kartice.

Sintetička kartica 209

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (prošireni)

Sintetički konto: 209 Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca

Sin.	Ana.	Naziv					Duguje	Potražuje	
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	Opis	8	9	
		3	4	5	6	7			
209	2090	Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca - matičnih i zavisnih pravnih lica po osnovu velikih potraživanja							
209	2090	0	PČS	3	01/01/2012	POČETNO STANJE	0,00	20,000.00	
209	2090	250	ONL	1	25/10/2012	IZVOD 250 OD 25/10/2012	20,000.00	0,00	
SALDO:						0,00	20,000.00	20,000.00	
209	2090000124	FUTURE MACHINES d.o.o.							
209	2090000124	0	PČS	2	01/01/2012	POČETNO STANJE	20,000.00	0,00	
209	2090000124	250	IZV	2	25/10/2012	IZVOD 250 OD 25/10/2012	0,00	20,000.00	
SALDO:						0,00	20,000.00	20,000.00	
SALDO:						0,00	UKUPNO:	40,000.00	40,000.00

Napomene: uociti da je saldo sinteticke kartice 0,00.- konto 2090 je zatvoren opstim nalogom a ne nalogom izvoda.

Analitička kartica 2090

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (pregled određene analitike)

Sintetički konto: 209 Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca

Komentar za korisnika: Broj izveštaja: 0000; Oblas: FK; Naziv: Izveštaj sintetičke

Strana: 1 od 1

Izveštaj: Izveštaj sintetičke (15: Report: RIzveštajSintetičke_2A_Ver2_Las_Tah_P)

Sin.	Ana.	Naziv					Duguje	Potražuje	
1	2	Nalog	Opis	Stavka	Datum	Opis	7	8	
		3	4	5	6	6			
209	2090	Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca - matičnih i zavisnih pravnih lica po osnovu velikih potraživanja							
209	2090	0	PČS	3	01/01/2012	POČETNO STANJE	0,00	20,000.00	
209	2090	250	ONL	1	25/10/2012	IZVOD 250 OD 25/10/2012	20,000.00	0,00	
SALDO:						0,00	20,000.00	20,000.00	
SALDO:						0,00	UKUPNO:	20,000.00	20,000.00

Napomene: dakle – vise nemamo nista na kontu 2090 – Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca – USPESNO izvršena naplata.

Sintetička kartica 685

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (prošireni)

Sintetički konto: 685 Prihodi od usklađivanja vrednosti potrazivanja kratkorocnih finansijskih plasmana

Sin.	Ana.	Naziv					Opis	Duguje	Potrazuje	
		Nalog	Opis	Stavka	Datum					
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
685	6850	Prihodi od usklađivanja vrednosti potrazivanja od kupaca u zemlji								
685	6850	250	ONL	2	25/10/2012	IZVOD 250 OD 25/10/2012		0.00	20,000.00	
SALDO:								0.00	20,000.00	
SALDO:								0.00	20,000.00	
SALDO:								0.00	20,000.00	
SALDO:							UKUPNO:	0.00	20,000.00	

Napomene:

Analitička kartica 6850

SIMBOLIČKI IZVEŠTAJ (pregled određene analitike)

Sintetički konto: 685 Prihodi od usklađivanja vrednosti potrazivanja kratkorocnih finansijskih plasmana

Komentar za korisnika: Broj izveštaja: 0000; Oblast: FK; Naziv: Izveštaj sintetičke

Strana: 1 od 1

Izveštaj: Izveštaj sintetičke (IS: Report: RIzveštajSintetičke_2A_Ver2_Las_Tah_P)

Sin.	Ana.	Naziv					Opis	Duguje	Potrazuje	
		Nalog	Opis	Stavka	Datum					
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
685	6850	Prihodi od usklađivanja vrednosti potrazivanja od kupaca u zemlji								
685	6850	250	ONL	2	25/10/2012	IZVOD 250 OD 25/10/2012		0.00	20,000.00	
SALDO:								0.00	20,000.00	
SALDO:								0.00	20,000.00	
SALDO:								0.00	20,000.00	
SALDO:							UKUPNO:	0.00	20,000.00	

Napomene:

U nastavku sledi izvestaj: **ZAKLJUCNI LIST**

ZAKLJUČNI LIST (pregled analitike)

Komentar za korisnika: Broj izvestaja: 0000; Oblast: FK; Naziv:Zakljucni list ODDO.

Strana: 1 od 1

Izvestaj:Zakljucni list (IS: Report: RFK_ZakljucniListODDOA_Ver2)

Zakljucni list

		Pocetno stanje		Tekuci promet		Ukupan promet		Saldo
Sin	Ana	Duguje	Potrazuje	Duguje	Potrazuje	Duguje	Potrazuje	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Naziv ana.: Ispravka vrednosti potrazivanja od kupaca - maticeub i zavisnih pravnih lica po osnovu velikih pot								
209	2090	0.00	20,000.00	20,000.00	0.00	20,000.00	20,000.00	0.00
Naziv ana.: FUTURE MACHINES doo								
209	2090000124	20,000.00	0.00	0.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	0.00
209		20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	40,000.00	40,000.00	0.00
Naziv ana.: VOJVODJANSKA BANKA								
241	24101	1,000,000.00	0.00	20,000.00	0.00	1,020,000.00	0.00	1,020,000.00
241		1,000,000.00	0.00	20,000.00	0.00	1,020,000.00	0.00	1,020,000.00
2		1,020,000.00	20,000.00	40,000.00	20,000.00	1,060,000.00	40,000.00	1,020,000.00
Naziv ana.: Prihodi od uskladjivanja vrednosti potrazivanja od kupaca u zemlji								
685	6850	0.00	0.00	0.00	20,000.00	0.00	20,000.00	-20,000.00
685		0.00	0.00	0.00	20,000.00	0.00	20,000.00	-20,000.00
6		0.00	0.00	0.00	20,000.00	0.00	20,000.00	-20,000.00
Ukupno:		1,020,000.00	20,000.00	40,000.00	40,000.00	1,060,000.00	60,000.00	1,000,000.00

Napomene: uociti stanje na kontima: 209, 2090, 2090000124 – FUTURE MACHINES doo i saldo u koloni 9.

Napomene:

USKLAĐIVANJE MEĐUSOBNIH FINANSIJSKIH PLASMANA, POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

U strukturi ukupne imovine privrednog društva, odnosno preduzetnika značajan uticaj imaju stanja finansijskih plasmana, potraživanja i obaveza, a naročito potraživanja od dužnika nastala prodajom robe i vršenjem usluga, kao i obaveze za kupljenu robu i usluge. Zbog toga je veoma važno da se ta stanja tačno utvrde i realno iskažu kao vrednost ukupne imovine i finansijskog rezultata pravnog lica, odnosno preduzetnika u godišnjim finansijskim izveštajima za 2010. godinu.

U sklopu celokupnih aktivnosti koje se preduzimaju za tačno i realno iskazivanje obaveza i potraživanja u finansijskim izveštajima za 2010. godinu, veliki posao odnosi se i na usaglašavanje stanja finansijskih plasmana, potraživanja i obaveza, kao i utvrđivanje njihove zastarelosti. Neophodno je da se **oceni i utvrdi bonitet potraživanja i obaveza sa stanovišta njihove naplativosti**, što predstavlja osnovni zadatak popisne komisije koja vrši popis godišnjih pozicija iz Bilansa stanja za 2010. godinu.

Obaveza usklađivanja međusobnih finansijskih plasmana, obaveza i potraživanja propisana je odredbama člana 20. stav 1. **Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. glasnik RS", br. 46/2006 i 111/2009** - dalje: Zakon) i odredbama člana 12. **Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem ("Sl. glasnik RS", br. 106/2006** - dalje: Pravilnik o popisu).

Na utvrđivanje zastarelosti obaveza i potraživanja, u najvećem broju slučajeva, primenjuju se odredbe **Zakona o obligacionim odnosima ("Sl. list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89 - odluka USJ i 57/89, "Sl. list SRJ", br. 31/93 i "Sl. list SCG", br. 1/2003 - Ustavna povelja)**.

Postupak usaglašavanja potraživanja i obaveza

Odredbom člana 20. stav 1. Zakona propisano je da su pravna lica i preduzetnici u obavezi da pre sastavljanja finansijskih izveštaja, **usaglase međusobna potraživanja i obaveze**, što se dokazuje odgovarajućom ispravom. Prema stavu 2. istog člana, poverilac je dužan da pre sastavljanja finansijskih izveštaja dostavi svom dužniku **spisak nenaplaćenih računa**.

Prema odredbama člana 12. Pravilnika o popisu, popis finansijskih plasmana, potraživanja i obaveza vrši se prema stanju u poslovnim knjigama, pod uslovom da je njihovo usklađivanje sa dužnicima i poveriocima izvršeno najmanje jednom godišnje i da o tome postoji verodostojna isprava.

Kod usklađivanja međusobnih finansijskih plasmana, potraživanja i obaveza treba voditi računa o zahtevima Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (MSFI), koji se odnose na priznavanje, procenjivanje i vrednovanje imovine i obaveza, u skladu sa postupcima koji se na osnovu tih zahteva utvrđuju opštim aktom pravnog lica o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Iz navedenog proizilazi da usaglašavanje obaveza i potraživanja nije uslovljeno stanjem na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, već je propisano da se finansijski izveštaji ne mogu sastaviti, a da se prethodno u toku godine jednom ili više puta ne izvrši usaglašavanje tih stanja u poslovnim knjigama. To znači, da treba obezbediti saglasnost salda potraživanja i obaveza sa stanjem **na dan koji se određuje opštim aktom** pravnog lica i preduzetnika, ali to svakako mora biti **pre početka popisa**, jer odredbe člana 12. Pravilnika o popisu nalažu da se popis finansijskih plasmana, potraživanja i obaveza vrši prema stanju u poslovnim

knjigama, pod uslovom da je njihovo usklađivanje sa dužnicima i poveriocima izvršeno najmanje jedanput godišnje.

Imajući u vidu zakonsku regulativu, za usaglašavanje obaveza i potraživanja može se zaključiti sledeće:

- obavezno je izvršiti usaglašavanje stanja finansijskih plasmana, obaveza i potraživanje, najmanje jedanput godišnje;
- datum pod kojim će se izvršiti usaglašavanje stanja finansijskih plasmana, obaveza i potraživanja nije zakonskim propisom određen;
- način i rokove usklađivanja pravno lice treba da uređuje svojim opštim aktom, poštujući principe MRS i MSFI;
- nije propisan obrazac na kojem se vrši usaglašavanje.

Sprovođenje usaglašavanja finansijskih plasmana, obaveza i potraživanja

Usaglašavanje obaveza i potraživanja nije posao koji treba da se vrši samo jednom godišnje, već taj posao treba vršiti i nekoliko puta godišnje, naročito kod onih poslovnih partnera kod kojih su česte promene i sa velikim iznosima, gde dolazi do grešaka i drugih propusta.

Treba nastojati da presek sa kojim se vrši usaglašavanje bude što duži period poslovne godine, jer je u tom slučaju veća tačnost vrednovanja ovih pozicija u finansijskim izveštajima.

Usaglašavanje potraživanja i obaveza vrši se, isključivo, pismenim putem i o tome treba da se obezbedi verodostojna isprava, kako to nalažu odredbe člana 12. Pravilnika o popisu.

Finansijske plasmane, potraživanja i obaveze za koje ne postoji uredna dokumentacija o usaglašenosti stanja, treba iskazati u posebnim popisnim listama.

Usklađivanje potraživanja i obaveza, moguće je izvršiti:

- **pomoću zapisnika** o usaglašavanju obaveza i potraživanja koji potpisuju predstavnici poverilaca i dužnika, u kojem treba da bude naveden ukupan iznos međusobnih potraživanja i obaveza, njihova specifikacija, kao i sporne stavke koje treba da se likvidiraju u knjigovodstvu. Sporne stavke ne smatraju se usaglašenim;
- **razmenom ranije predviđenih i propisanih IOS obrazaca** u kojima se daje iznos potraživanja sa specifikacijom pojedinačnih potraživanja iz kojih se potraživanje sastoji;
- **putem drugih isprava** koje su potpisane i overene od strane nadležnih lica dužnika i poverilaca.

Važno je na svim ispravama **naznačiti pod kojim je danom stanje potraživanja i obaveza usaglašeno** i u kom roku treba dužnik da se izjasni po osnovu iskazanog stanja.

Dužnik bi trebalo da u ostavljenom roku po prijemu isprave na kojoj se vrši usaglašavanje, potvrdi iskazano stanje svojim pečatom i potpisom, uz naznaku da je saglasan sa iskazanim stanjem, ili će uz svaki pojedinačni iznos zapisati zašto ne prihvata iskazano stanje.

U slučaju da se u ostavljenom roku dužnik ne izjasni da li prihvata ili ne prihvata iskazano stanje, po našem mišljenju, takvo stanje nije usaglašeno, odnosno ono ostaje sumnjivo, jer ostaje nerazjašnjeno pitanje zašto dužnik nije odgovorio na poslatu ispravu ili je možda nije ni primio. O tome bi poverilac trebalo telefonom, ili na drugi način, da kontaktira dužnika i da se na ispravi sačini zabeleška o obavljenom razgovoru sa ovlašćenim licem dužnika.

Navedena obaveza usglašavanja međusobnih obaveza i potraživanja odnosi se na sva pravna lica i preduzetnike, osim na preduzetnike koji porez na dohodak građana plaćaju u paušalnom iznosu.

Pravna lica i preduzetnici koji primenjuju Kontni okvir za preduzeća, zadruge, preduzetnike i druga pravna lica i **Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Sl. glasnik RS, br. 114/2006, 119/2008, 9/2009 i 4/2010)**, usaglašavanje međusobnih finansijskih plasmana, potraživanja i obaveza vrše za otvorene stavke na sledećim grupama računa:

- 03 - Dugoročni finansijski plasmani;
- 15 - Dati avansi;
- 20 - Potraživanja po osnovu prodaje;
- 21 - Potraživanja iz specifičnih poslova;
- 22 - Druga potraživanja;
- 23 - Kratkoročni finansijski plasmani;
- 41 - Dugoročne obaveze;
- 42 - Kratkoročne finansijske obaveze;
- 43 - Obaveze iz poslovanja;
- 44 - Obaveze iz specifičnih poslova.

Navedena dokumenta o izvršenom usaglašavanju potraživanja i obaveza treba da potpišu ovlašćena lica, a pod ovlašćenim licem smatra se i punomoćenik, jer priznavanjem duga od strane dužnika smatra se da je dužnik dao pismenu izjavu da priznaje dug. Ovo je posebno značajno sa stanovišta roka zastarelosti.

Potraživanja od kupaca i druga potraživanja koja nisu mogla da se usaglase treba da se analiziraju pojedinačno i da se, u skladu sa računovodstvenim politikama pravnog lica i poreskim propisima, isprave ili otpišu na teret rashoda.

Sa stanovišta primene propisa kojima se reguliše porez na dobit pravnih lica, na teret rashoda se priznaje otpis potraživanja koja su starija preko 60 dana, pod uslovom da su ta potraživanja prethodno bila uključena u prihode preduzeća, da su nenaplativa i da preduzeće nije moglo da ih naplati sudskim putem. Kada se ova potraživanja naplate, u momentu naplate svrstavaju se u prihode poreskog obveznika.

Na teret rashoda priznaje se ispravka vrednosti pojedinačnih potraživanja ako je od roka za njihovu naplatu prošlo najmanje 60 dana.

Međutim, bez obzira na propisane uslove, neusaglašena potraživanja treba u poslovnim knjigama ili ispraviti ili otpisati na teret rashoda, a prilikom izrade poreskog bilansa treba izvršiti usklađivanje rashoda. To se posebno odnosi na potraživanja od kupaca nad kojim je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije i druga sumnjiva potraživanja.

Ispravka vrednosti potraživanja knjiži se na teret rashoda preko računa 585 - Obezvredivanje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana uz istovremeno odobravanje odgovarajućem kontu ispravke vrednosti potraživanja i dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, dok se **otpis potraživanja** i finansijskih plasmana knjiži, takođe, na teret računa 585, uz istovremeno odobravanje odgovarajućem računom potraživanja, odnosno finansijskog ulaganja.

Prema odredbi člana 20. stav 4. Zakona, pravno lice, odnosno preduzetnik ima obavezu da u napomenama uz finansijske izveštaje obelodane i neusaglašena potraživanja i obaveze. Reč je o potraživanjima i obavezama za koje nije obezbeđena verodostojna isprava o saglasnosti salda. U tim napomenama, pored spiska neplaćenih računa, trebalo bi da se obelodane i razlozi neusaglašenosti, kao i procena stepena i visine i izvesne naplate, odnosno plaćanja i mere koje se planiraju preduzeti.

Postupanje po zahtevu ovlašćenog revizora

Odredbom člana 20. stav 3. Zakona propisana je **obaveza pravnog lica, odnosno preduzetnika, da odgovori na zahtev ovlašćenog revizora za nezavisnu potvrdu stanja potraživanja i obaveza**. Ovo rešenje povezano je sa odgovarajućim standardima revizije, prema kojima je ovlašćeni revizor obavezan da se uveri u istinitost i objektivnost iskazanih salda po osnovu potraživanja i obaveza, a ukoliko izrazi sumnju u dobijene podatke u postupku revizije, može zahtevati od dužnika ili poverioca dokaze o saldu njegovih potraživanja, odnosno obaveza.

Pravna lica i preduzetnici dužni su da odgovore na zahtev ovlašćenog revizora za nezavisnu potvrdu o stanju potraživanja i obaveza.

Odredbom člana 68. stav 1. tačka 9. Zakona propisana je novčana **kazna od 100.000 do 3.000.000 dinara za privredni prestup pravnog lica ako ne odgovori na zahtev ovlašćenog revizora** za nezavisnu potvrdu o stanju potraživanja i obaveza.

Za odgovorno lice u pravnom licu propisana je novčana kazna od 5.000 do 150.000 dinara.

Rokovi zastarelosti obaveza i potraživanja

Za potraživanja koja su dospela za naplatu i za koja nije postignuta saglasnost, potrebno je pokrenuti tužbu za njihovu naplatu. Ovde posebno treba voditi računa o potraživanjima kojima se bliži rok zastarelosti, jer pozivanjem dužnika da izmiri svoju obavezu, kao i potpisivanjem i overom Obrasca IOS, zapisnika o usaglašavanju potraživanja i obaveza ili drugog dokumenta za usaglašavanje od strane dužnika ne dolazi do prekida zastarelosti.

Prema odredbama člana 387. Zakona o obligacionim odnosima, rok zastarelosti se prekida ukoliko dužnik prizna dug ili ako se prizna na posredan način, kao što je plaćanje rate, plaćanje kamate, davanje obezbeđenja plaćanja.

Priznavanje duga od strane dužnika podrazumeva da je dužnik dao pismenu izjavu da priznaje dug i da je tu izjavu potpisalo ovlašćeno lice, što se može zaključiti i na osnovu

presude Vrhovnog suda Srbije, br. 48/04 od 4.11. 2004. godine, gde je, između ostalog navedeno: "izvod iz otvorenih stavki nije priznanje duga u smislu čl. 387. ZOO, koje prekida zastarevanje. U pitanju je prepiska kojom se traži saglasnost za knjigovodstveno stanje i ista ne utiče na tok zastarelosti".

U vezi navedenog, sam čin usaglašavanja međusobnih potraživanja i obaveza ima veliki značaj ne samo sa aspekta tačnosti iskazivanja podataka u finansijskim izveštajima, nego i sa pravnog aspekta, vezano za mogućnost naplate potraživanja.

Najznačajnija pitanja u vezi sa zastarelošću obaveza i potraživanja utvrđena su odredbama čl. 360. do 393. Zakona o obligacionim odnosima.

Rok zastarelosti počinje da teče prvog dana posle dana kada je poverilac imao pravo da zahteva ispunjenje obaveze - dospelo potraživanje, odnosno obaveza, a sa zastarelošću prestaje pravo na to da se zahteva ispunjenje određene obaveze (član 360. Zakona o obligacionim odnosima).

Zastarela obaveza se može ispuniti, pa ukoliko to dužnik ispuni, on nema pravo da traži povraćaj plaćenog iznosa za zastarelu obavezu, čak i kada nije znao da je obaveza zastarela.

Sporedna potraživanja kao što su kamata, troškovi, ugovorene kazne i ostala sporedna potraživanja, zastarevaju kad zastari glavica ili drugo glavno potraživanje.

Opšti rok zastarelosti propisan je odredbom člana 371. Zakona o obligacionim odnosima i on iznosi deset godina za potraživanja, ako zakonom nije određen neki drugi rok zastarelosti, kao na primer:

- **potraživanja iz ugovora o prometu roba i usluga** zastarevaju za tri godine, saglasno odredbama člana 374. Zakon o obligacionim odnosima;
- **potraživanja iz međunarodnih ugovora o kupoprodaji robe** zastarevaju u skladu sa odredbama **Zakona o ratifikaciji konvencije o zastarelosti potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe ("Sl. list SFRJ - Međunarodni ugovori", br. 5/78)**. Konvencija se primenjuje samo u slučajevima ako se ugovorene strane nalaze na teritorijama država ugovornicama koje su pristupile Konvenciji, među kojima je i Jugoslavija. Spisak država koje su pristupile Konvenciji je sastavni deo ove konvencije;
- **povremena potraživanja i potraživanja za anuitete** zastarevaju za tri odine od dospelosti svakog pojedinačnog povremenog potraživanja ili anuiteta, saglasno odredbama člana 372. Zakona o obligacionim odnosima;
- **potraživanja po osnovu naknade štete i potraživanja po osnovu zakupnine** zastarevaju za tri godine od kada je oštećeni saznao za štetu i za lice koje je štetu učinilo - član 376. Zakona o obligacionim odnosima. Potraživanje za naknadu nastale štete u svakom slučaju zastareva za pet godina od kada je šteta nastala;
- potraživanja utvrđena **pravnosnažnom sudskom odlukom** ili odlukom drugog nadležnog organa zastarevaju za deset godina, bez obzira na to da li je u pitanju presuda, rešenje ili poravnanje - član 379. Zakona o obligacionim odnosima ;
- potraživanja kod **ugovora o osiguranju** različito zastarevaju. Prema odredbama člana 380. Zakona o obligacionim odnosima, potraživanja iz ugovora o životnom osiguranju zastarevaju za pet godine, a potraživanja iz ugovora za ostala osiguranja zastarevaju za tri godine, računajući od prvog dana posle isteka

kalendarske godine u kojoj je potraživanje nastalo. Potraživanje po osnovu osiguranja života, u svakom slučaju zastareva za deset godina, a kod ostalih slučajeva za pet godina;

- **zastarelost zarada** različito se utvrđuje, zavisno iz kog perioda potiče pravo na zarade. Zastarelost zarada i razlika zarada **koje su dospеле do 21.12.2001. godine** zastarevaju po opštem pravilu o zastarelosti - za deset godina, u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima. Ovo iz razloga što raniji Zakon o radnim odnosima nije imao uređeno pitanje zastarelosti za obaveze i potraživanja po osnovu zarada. Na zastarelost zarada koje su dospеле za isplatu posle 21.12.2001. godine, primenjuju se odredbe ranije i sada važećeg važećeg Zakona o radu. Odredbama člana 123. ranije važećeg Zakona o radu, odnosno odredbama člana 196. sada važećeg Zakona o radu, propisano je da sva potraživanja iz radnog odnosa zastarevaju u roku od tri godine od dana nastanka obaveze, odnosno od dana dospelosti.

Primer zapisnika o izvršenom usaglašavanju:

Z A P I S N I K

O IZVRŠENOM USAGLAŠAVANJU POTRAŽIVANJA I OBAVEZA IZMEĐU

DUŽNIKA: Preduzeće N N iz Beograda i

POVERIOCA: Preduzeća X Y iz Beograda

Preduzeće N N iz Beograda saglasan je sa stanjem duga na dan 30. 11. 2010. godine, koji se vodi u poslovnim knjigama Preduzeća X Y iz Beograda u ukupnom iznosu od 150.320,00 dinara, a koji se sastoji od neplaćenih računa prema ovom poveriocu i to:

Račun br. 125/08 od 1. 03. 2010. godine, u iznosu od 100.320,00 din. i

Račun br. 150/08 od 15. 06. 2010. godine, u iznosu od 50.000,00 din.

Ukupno: 150.320,00 din.

Potpis ovlašćenog lica dužnika	Potpis ovlašćenog lica poverioca
<input type="text"/>	<input type="text"/>
M. P.	M. P.

Napomene:

WWW.V-ENERGY.COM